

Шормо эл, порымик да гим берг!

9 (3293) №,
2017 ий 25 февраль,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Марий
Эльсе писатель
ушемыш 61 ефым
пуртымо.

3 март – Писательын тўнямбал кечыже

«Кузе шонго ушкалым ужален»

Писатель радамыш кўмыт пурат? Прозаик, поэт, драматург – сын-нымутым возышо ег. Илен-толын, южо писательын усталык пашаже киношко савырна. Тунемме программе почеш але шке кумылын театр почеламутым, басным наизусть тунемыда, повестыым, романым лудыда. Тиде веле мо? Тўрлў автор-влакын произведенийышт почеш сценкым але спектаклым шындеда. Теве Куженер район Конганур школышто «Театр представлений» конкурс эртен. Тўн рольым модшо-влак коклаште Дарья Тобекова ден Александр Петухов ойыртемалтыныт.

Тиде уверым ме Юлавийын рольжым модшо Алёна Рыбакова деч налынна.

Л. СЕМЕНОВА.

Тыгай инсцени-
ровкылам модын
ончыктеныт:

С. Михалков, «Кузе шонго ушкалым ужален» (1-ше кл.)
(снимкыште),

«Пире да шым каза», калык йомак (3-шо кл.),

А. Чехов, «Хамелеон» (5-ше кл.),
А. Чехов, «Топката да канта» (6-шо кл.),
К. Коршунов, «Аксар ден Юлавий» (9-ше кл.),

М. Рыбаков, «Орьен мелна» (11-ше кл.).

10 мартыште
Йошкар-Олаште
Самырык-влакын
полатыштышт
«Профессий тўня»
мероприятий лиеш.
Тунемше-влак проф-
фессийым ойырен
налме шотышто
тестированийым
эртат.

Марий Эл
Республикын
сулло артистше
Эльвира Попова
«Красная гвозди-
ка» патриотиче-
ский муро
тўнямбал фести-
валь-конкурсшто
лауреат
лийын.

31 мартыште
Йошкар-Олаште
«Йыван Кырла
лудмаш» регион-
влак кокласе
шанче-практик
конференций
эртаралтеш.
Йодмашым 10
март марте пуэн
шуктыман.

«Ямде
лий» эн
чапле!

Увер
выр-
выр

«Ямде лийын» чап онгаже

Медведево район Силикатный школын 5-ше классыштыже тунемше Кирилл АНИСОВ

Российын элгөргө паша министрже полицийын генералже Владимир Колокольцев рвезылан «Горячее сердце» знакым шукерте огыл кучыктен. Кодшо ийын Кирилл вудыш пуренгайыше рвезым утарен, икымше полышым пуэн. Луддымылыкым ончыктымжлан «За мужество в спасении» медаль дене палемдалтын. «Созвездие мужества» фестивалын республикысе этапыштыже «Дети – герои» номинацийыште лауреат лийын.

Уверлан уло вер

Шудымарий школышто историйым, географийым туныктышо В.П.Михеевым шарныме лумеш шашке дене турнир эртыш. Валерий Павлович археолог-краевед лийын, школ музейым почын. Турнирыш мыят ушнышым. Авамым сенген, финалыш лектым да кумшо верым налым.

Анна АМОСОВА.

* * *

Конганур школышто Афганистан гыч совет войскам лукмо кечым палемдышна. Чучүэмаз Юрий Глушков воин-интернационалист лийын. Фотографийже школысо музейыште аралалтеш. Вес геройна Леонид Акпулатов дене кугешнена. Тудо Афган мландеш вуйжым пыштен.

Венера ГЛУШКОВА.

Куженер район.

Ик кечын - кок вашлиймаш

Тошто Крешын школышто.

Республикыштына оборонно-массовый да военно-патриотический паша месячник гочым Оршанке район Кугунур да Тошто Крешын школлаште вашлиймаш эртен.

Марий Элысе кидмастар-влакын «Пу вий» ушемштым вуйлатыше Виталий Николаевич Кудрявцев Донбассыш миен коштымж нерген каласкален. Тушеч кондымо «Дети Донбасса» книгам ончыктен, тушто йоча-влакын возымо почеламутышт савыкталтыныт. Сборникыш пурышо

«Я – Ваня из горящего Донбасса» почеламутым Кугунур школын кумшо да нылымше класслаште тунемшыже-влак туге чон вургыж лудыныт – колыштшо-влакын шинчавудыштат лектын.

Вес уна – Марий Эл гыч ополченец Александр К. Йоча-влак ДНР-се сар нерген телевидений гоч веле паленыт гын, ынде тудым пуйто шке шинчашт дене ужныт. Салтаклан шуко йодышым пуэденит, тудын кондымо снарядын осколкыжым кучен онченит – нунын чыла пален налмышт шуын.

Наталья СЕМЕНОВА.

Авторын фотожо-влак.

Морко район Купсола школын тунемшыже-влак: Максим ЕГОРОВ, Милена МИХАЙЛОВА, Максим ДМИТРИЕВ, Оксана АФАНАСЬЕВА - пörьен-влакым Шочмо элым аралышын кечыж дене саламлат.

Пырля-пырля

Книгам лудаш йочам веле огыл, ача-авамаз кузе кумыландаш? Ик йон – чылаштым почеламутым лудмо конкурсыш ушаш. К.И.Чуковскийын шочмыжлан 135 ий теммылан пөлеклалтше тагасымаште йоча-влакын мастарлыкыштым ача-авашамыч аклышт, пөлекым кучыктышт. Дильнара Симоннова (2-шо кл.), Павел Бикулов (4-ше кл.), Карина Сапарова (5-ше кл.) сенгыш лектыч. Йочасадыш коштшо Эвелина ден Григорий Савельевмыт куандарышт.

В.Н.АСКЕРОВА.
Шернур, Летник.

Историйым шергалына

1799 ий 3 мартыште вице-адмирал Фёдор Фёдорович Ушаковын вуйлатыме руш эскадр Средиземный тенгызысе Корфу орым сенген налын. Тунам Корфу ик эн вианлан шотлалтын. Орым эше ик ганат сенгалтдыме француз гарнизон арален.

Пүртүсө муру

Түнямбалсе шанчызе-влак 1966 ийыште, Пүртүсым аралыме ушемым чумырымеке, могай кушкыл ден янлыклар эн ончыч полшаш кўлмым шымленыт. Нуным иквереш чумырен, «Йошкар книга» лўмдене савыктен луктыныт. Молан книгаг тыге лўмденыт? Кеч-куштат йошкар тўс лўдыкшө улмо, аралаш кўлмө нерген шижтара. Пүртүс түняштат тыгак.

Йошкар книга тўткө лияш кўшта

Марий кундемысе Йошкар книгаг эртыме корныжо нерген Экологий, пүртүс дене пайдаланыме да калыкым аралыме шотышто департаментын пүртүс дене пайдаланыме да экологий экспертизе пўлка вуйлатышын алмаштышыже **Лариса Анатольевна КАЗАКОВА** (снимкыште) каласкала:

– Марий Элыште Йошкар книгаг чумырымо пашам биологий науко доктор, Марий кугыжаныш университетын профессоржо Н.В.Абрамов 1976 ийыште тўналын. Николай Васильевич

Марий кундемысе шергакан, шуэн вашлиялтше але йомаш тўналше 206 кушкыл лўмым иквереш чумырен. 1993 ийыште Марий Элын Правительстве ты спискым радамлен: 115 тўрлө кушкылым да 25 тўрлө янлыкым поснак аралаш кўлмө нерген пенгыдемден. Тыге республикыштына кум томан Йошкар книга савыкталтын.

– Илыш ончыко кайыме дене пүртүс түняштат вашталтыш ятыр. Жапыштыже

Сўретыште янлык-влакым муза. Нуным нерген мом паледа?

шекланен, шымлен шуктыман.

– Тидлан корак «Кугу Какшан» заповедникын, «Марий Чодра» национальный паркын, Марий кугыжаныш университетын пашаенышт Йошкар книгаг уэмдыме пашашке кыртмен пижыныт. Моткоч шуко шымлыме, эскерыме сомылым шуктеныт. Тыге 2013 ийыште Йошкар книгаг «Кушкыл-влак. Понго-влак» томжо савыкталтын. «Янлык-влак» кокымшо том 2016 ийыште лектын. Тиде савыктыш «Идалыкысе книга – 2016» республикысе

✿ Марий Эл Республикыште икымше Йошкар книга 1997 ийыште савыкталтын. Тушко 107 тўрлө кушкыл пурталтын.

✿ Йошкар книгаг кокымшо ужашыже 2002 ийыште лектын. Шуэн вашлиялтше але йомаш тўналше 123 тўрлө янлык нерген ойлалтеш.

✿ «Понго, лишайник, регенче-влак» кумшо томым 2007 ийыште чумырымо.

конкурсшто «Эн сай научный изданий» номинацийыште лауреат лийын.

– Марий Элыште мыняр кушкыл ден янлык шуэн вашлиялтше але йомаш тўналшылан шотлалтыт?

– Йошкар книгагке 201 тўрлө янлыкым да 276 тўрлө кушкылым (понго, регенче) пуртымо.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.

Марий Элын Йошкар книгагке – закон дене пенгыдемдалтше документ. Тушко пурталтше кушкылым, янлыкым, понгым, регенчым поснак чот аралыман. Нуным тўкаш ок лий!

Идалыкын кайыкше

Российыште кайык-влакым аралыше ушемын увертарымыж почеш, 2017 ийын кайыкшылан вужга киса (ошкиса, сокыркиса) шотлалтеш. Рушлаштыже тудым пухляк манит. Йүштö игечыште, пунжым овартен, вужга пушкыдо мече гай

лиймыжлан көра тыге лүмденит.

Вужга киса – киса тукумыш пурышо шуко чотан изи кайык. Тудын нелытше – 9-14 грамм. Чодыраште ила. 50 градус йүштым чыта. Сандене вужга кисам Якутийштат вашлияш лиеш.

Г.БОГДАНОВЫН фотожо.

шелшыш нумал-нумал шылта. Кайык-влак кочкын чарнымеке, шылтымыжым шкетын чўнгатш тўналеш. Йоча-влак, шулдыран йолташда-влакым мо дене сийледа? Очыни, кинде пудыргым, пырчым оптеда. Те йонгылыш ыштеда! Тыгай кочкыш кайыкын таза-лыкшылан энгекым конда. Сандене

**ШКЕЖАТ ШАРНЫЗА ДА
ВЕСЕ-ВЛАКЛАНАТ
КАЛАСЫЗА:**

**«Кайыклан эн пайдале кочкыш
– кечшудо, вольыкын көргыгояже. Купшўльö таршў-
рашым йöрата».**

Изи мастар

У КОРМУШКО

Йүштö теле вашке только, Лум йымалан чыла йомо. Кайык-влак кочкаш кычалыт, Огыт му да пеш ойгангыт. Ачам деке куржын лектым, Тудым пешак сөрвалем: «Кайык-влаклан сай кормушкым Ыштен пу-ян, ачаем».

Чоян ачаем ончале, Мане: «Полшо мыланем». Меже коктын тыманмешке Йодмем шындышна ыштен. Авамат воктен пöрдеш. «Молодец улыда, – манеш. – Тыгай теле йүштö годым Кайыкым пукшаш күлеш». Авам ден, кормушкым налын, Укшыш сайын сакена. Тушко, кажне кечын лектын, Киндым, пырчым оптена.

Аня СОКОЛОВА.

Национальный президент школ-интернат.

19 февральыште орнитолог-влакын кечышт палемдалтын.

Орнитолог-влак тўрлö-тўрлö сомылым шуктат: кайык-влакын чотыштым шотлат; кайык-влакын ойыртемештым шотыш налын, тўшканал (квалификаций) шеледат, системеш кондат; шулдыран тан-влакын илыме кумдыкыштым, чонештен кайыме корныштым шымлат; йомаш тўналше да шуэн вашлиялтше кайык-влакым аралыме да шукемдыме пашам шуктат; кайык «йылмым» тунемыт.

**Могой кайык
телылан ошемеш?**

Кочкышым оптена

Теле лумлан поян. Лум кушкылым кылмыме деч, кайык ден янлыкым йүштö юж да писе мардеж деч арала. Телым кочкышым муаш куштылгак огыл. Сандене школыштына «Кайыкым пукшена» операцийым эртарышна. Мыят ача-

А в а м мын полшымыж дене Алефтина Анатольевна чапле кормушкым дене коктын кайык-влаклан ыштышым да школ кочмыверым ыштышна. Йöсат воктенысе пушен-огыл, кампет коробкам нална да геш веранды-пызлыш сакышна. Тушко пырчым, не кечын кочкы-киндым, коям пыштышна. Киса, шым оптем. Йоча-влак, теат тиде толлыч. Ме куанен ончышна.

Артём БУЛЫГИН.
Советский, Öрша.

Ирина ПЕТРОВА.
Морко, Волаксола.

Шымлымаш пашана

савырнен, - ешарыш Ангелина.

Самырык эколог-влак темлат: ял калыклан пашаш йыр эрыктым пашам шукташ, тушко йоча-влакым ушаш. Эреак арулыкым кучаш.

Н.СЕМЕНОВА ямдылен.

Чыкан пашаш - туняште икте

Кумшо февралыште Республикысе йоча экологий да биологий рудерыште кугурак класслаште тунеш-влак коклаште вуд дене кылдалтше проект конкурс эртен. Тюрло район гыч кандаш самырык шымлызе ушнен. Тендам кумшо верыш лекше участник-влак дене палымым ыштена.

Ангелина Антонова (8-ше кл.) ден Дима Максимов (4-ше кл.) Шернур район Марисола школышто тунемыт. Проектшт «Шочмо верын ик пашашыже» (вуйлатышышт Людмила Михайловна Павлова) маналтеш.

– Корисола ял олмышто ожно пеш виян пашаш йоген. Тиде верыште кермычым кыренят, шунроком кунчымо лакыште пашашинча почылтын. Кызытсе пашаш ожнысо гаяк виян огыл гынат, калык тудым перега, – жюри ончылно каласкален пуыш Дима Максимов.

– Чыкан пашашна лумеш Зинаида Ермакова ден Нина Лепёшкина почеламутым возенят. 1999 ийыште Марий телевидений «Яндар-яндар» видеофильмым луктын.

Кызыт пашаш калыкын йоратыме верышкыже

Преданий почеш лумжө - ЧЫКАН - удмурт калык деч толеш. Тидын нерген 1932 ийыште Григорий Алексеевич Охотников «Кожласола ялын историйже» рукописьыште возен коден.

Ужган теле

Чодыра мундырчын малышыла коеш, нимогай йук-йуан ок шокто. Чынжым тыге огыл. Йыштак колышташ гын, южо кайыкын мурымыжо шокта. Янлыкынат кышаже коеш. Кож-влак ош ужгам чиен шогалыныт, куэн парчаже-влак, лум дене леведалтын, йылгыжалт кечат. Теле чодыран моторлыкшым шке ужмеке гына умылет.

Телылан южо кайык шокшо элыш кая, южыжо кодеш. Кайык-влак, пушенге укшыш шинчын, телымсе мурыштым йонгалтарат. Нуным колышташ пеш ямле.

Эх, могай сай телым! Луман пагыт мылам пеш келша.

Ксения КАПISOVA, 9-ше класс.
Пошкырт, Дортыльё, Чарлак.

Ото - тувыра ужаш

Сардаял йыр чылаже шым ото уло. Нуно, онго семын верланен, ялнам торло осал деч арален шогат. Теве нуно:

Пашашан ото

Ожно, ойлат, тудын деч тораште огыл пашаш тугай кугу вий дене йоген, эсогыл йукшо ялыш шумеш шоктен. Ожнысо дене тагастарымаште тудо пешыжак вашталтын огыл, манаш лиш. Лачак шонго пушенге-влак эркын пытат, олмешышт самырык-влак кушкын толыт.

Макар пунчер ото

Онтон курык умбалне лийын. Тушто шукыжым пунчо-влак кушкыныт. Кызыт ныл-вич пушенге веле тидын нерген ушештара. 2016 ий июнышто Агавайрем кумалтышым эртарышт.

Юлианна ЕРМОЛАЕВА.
Марий Турек район.

Кисото
- тунян рудыжө, шкешотан кылымдыже.

Чикандр ЛЮЛОВ.

1		А							
2			Т						
3			М						
		4	О						
	5		С						
	6		Ф						
	7		Е						
		8	Р						

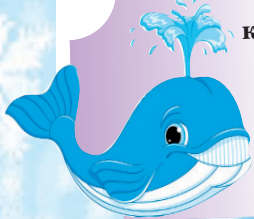
1.Эрденысе пүртүс явлений. 2.Шергакан металл. 3.Сандалык. 4.«Йошкар агытан». 5.Яндар юж. 6.Мландын «шем шортныжө». 7.Планет. 8.Атмосферысе инертный газ.

Алёша СУВОРОВ.
Куженер,
Уштымбал.

8.Аргон.
6.Нефть. 7.Венера.
4.Пожар. 5.Кислород.
2.Шортно. 3.Космос.
Вашит: 1.Ужара.

19 февраль –
Тенгызште илыше мле-
копитающий-влакым
аралыме тўнямбал кече.

Кўчыкын – Китын кечыже.
Тудым 1986 ийыште палемдаш
тўналме, Российыште – 2002
ий гыч. Мемнан элысе
тенгызлаште икмыняр тўрлө
кит, морской котик, тюлень,
дельфин-влак илат.
Шуыштым Йошкар кни-
гашке пуртымо.

Канде
кит йыл-
мыжым
луктеш
гын, 50
сг күзен
шогал кертеш.

«Чўкшө курык тенгече, таче да эрла»

Конкурс

Номинаций-влак:

- ❁ Чўкшө курык ожно да таче: фотосүрет-влак.
- ❁ Пўртүс нерген ойлымаш.
- ❁ Семисола кундемыште шочын-кушшо талешке.
- ❁ Чўкшө курык нерген почеламут да муро.

**Материал-влакым тыгай адрес дене колты-
ман: 425140, Марий Эл, Морко
район, Нурўмбал школ
(электрон адрес:
nurumbal@mail.ru)**

Чўкшө
курык Морко да
Куженер районла чек коклаште
верланен. Тудын кўкшытышө – 279
метр чоло. Лўмжө финн-угор шомаклан
шотлалтеш, «сузо» манмым ончыкта.
Ойлат, ожно тиде кайык курык
коклаште шуко лийын.
В.СМИРНОВ.

**Волжск оласе
Келшымаш пар-
кыш 10 урым
колтеныт.**

Яндар юж

Телым чодыра тамле омо
дене мала. Лач озыркан мар-
деж толын лекмек, иянше
укшла, ваш перкален, йўкым
луктыт. Пушенге-влак лум
чумырка дене леведалтыныт.
Чодыра янлыкклан да куш-
кыллан поян, тыште юж
яндар.

Аня ДМИТРИЕВА.
Морко, Энерсола.

Айста модына

Йоча-
влак мур-
сем почеш пөлем мучко
коштыт. Сем шоктымым
чарна, вўдышө (воспита-
тель) кайык лўмым каласа.
Тиде кайык тельлан
шокшо элыш ок чонеште
гын, ньога-влак чарнен
шогалыт; мөнгешла гын,
кидышт дене лупшкедыл
куржталыт.

Туристлан

Кө кузе мала

Янлык-влак телым тўрлө семын
эртарат. Ур пушкыдо пыжашышкы-
же пурен возеш. Маска, маныт, копажым нулен мала. Нерге
ден шоншат огыт азаплане. Тений, очыни, эн чот шордо-вла-
клан йөсө: лум ўмбалне күрт налын ыле,
сандене йолыштым сусыртен пытареныт.

Диана БЕРЕЗИНА.
Куженер, Ёштымбал.

Эныремышын
эныремышвотым
«пидын» моштымыж-
лан браш веле кодеш.
Эныремышвот чот
вичкыж, но пеш
пенгыде. Мутлан,
экваторым йыр авы-
рен налаш 340 г
эныремышвот сита.

**«Ой-ой, эныремыш
деч утарыза!» -
шыҥа кычкыра.
Шыҥалан лабиринт
гыч лекташ корным
ончыктыза.**

❁ Телым походыш
йошкар тўсан вургем-
мым чийыза.
Палаткыдат тыгаяк
тўсан лиеш гын, сай.

❁ Телым вашке пыч-
кемышалтеш, сандене
чиемышкыда волгалтше
тасмам пижыктыза.
Йоммекыда, кычалше-
влаклан тендам ужаш
куштылгырак.

❁ Свистокым налаш
уто огыл. Чодыраште
кычкырыме годым йўк
йомеш, а свисток дене
шўшкымыда торашке
шокта.

**Молан он
тўсан вургемым
чияш огыт
темле?**

Газетым Пе-
чать да массовый ком-
муникаций шотышто фе-
деральный агентствын фи-
нанс полшымыж дене лукмо.

А.ГОРОХОВЫН шочмыжлан – 90 ий Лўмгече

«Йоча-влаклан кугыжлан возымо дечат сайракын возыман», –

тыге ойлен йоча писатель Аркадий Михайлович ГОРОХОВ. Тудо артист Василий Гороховын изаже. 1927 ий 27 февральыште Куженер район Изи Регеж ялеш шочын. Шернур педучилищым тунем пытарен, тўналтыш класслам тунуктен. 1954 ийыште журналистлан пашам ышташ тўналын. Йоча-влаклан возымо почеламут-лаже «Букварыш», учебниклаш пурталтын. Шым книгаг савыктен: «Онай книга» (1960), «Мемнан классыште» (1964), «Карандаш» (1965), «Шўм салам» (1967), «Илышын чеверже» (1978), «Шўртньо ате» (1980), «Мыйын пўлекем» (1987).

Апшат

Пош-пош-пош
Апшат пош шўла.
Йыл-йыл-йыл
Кўртньо тул йўла.
У-гу-гу
Мўгыра конга.
Йон-йон-йон
Паша сем
йонга.

Когыльо

Когыльо-могыльо
Кокшўдў когыльо.
Когыльым-могыльым
Пелыгыч тодыльым.
Пелыгыч тодылын
Кочкым ик когыльым.
Кочкын ик когыльым,
Леве вўдым
подыльым.

Композитор Эрик Никитич Сапаевын шочмыжлан

4 мартыште 85 ий темеш.

Илыш корныж гыч икмыняр татым ончыктена.

✓ Марий писатель-классик С.Г.Чавайнын драмыж негызеш икымше марий оперым возен. «Акпатыр» манын лўмден.

✓ Оперым икымше гана 1963 ий 5 апрельыште ончыктеныт. Но композитор тудым ужын шуктен огыл.

✓ У Торъял районысо Немда школ деч вара И.С.Палантай лўмеш музыкальный училищыште (скрипке) тунемын.

✓ 1953-1958 ийлаште Озан олесе А.С.Леман лўмеш кугыжаныш консерваторийыште тунемын.

✓ 1963 ий 25 февральыште ўмыржў лугыч лийын.

✓ Колымекеже, Марий комсомолын Олык Ипай лўмеш (1968) да Марий АССР-ын кугыжаныш премьер-влак (1970) дене палемдалтын.

21 февраль – Шочмо йылмын кечыже

Йомаш огына пу!

Школышто Шочмо йылмын кечыжым палемдышна. 6-шо классыште «Марий сылнымут тўняште» теме дене КВН лие. 7-ше классыште тунемше-влак «Шочмо йылме» синквейным шоньшт. Марий йылмым тунуктышо Е.В.Григорьева стендым кельштарен, тудак пайрем линейкым эртарыш. Тек марий йылмынат тўнямбалсе моло йылме-влак дене тўр лиеш.

Анатолий АЛЕКСАНДРОВ.

Морко, Шўргыял.

Икана

ик олаште ул-мем годым авам дене телефон дене марла мутланышна. Воктенем руш ўдыр колышт шоген. Ойлен пытарымекем каласыш: «Какой у тебя красивый язык». Марий йылмем дене эшеат кугешнышым.

Лиана СЕМЁНОВА.

Марий Турек, Арбор.

Март тельн «тўкыжым» пудырта.

РЕВОЛЮЦИЙ ДЕЧ ОНЧЫЧСО МАРИЙ

Просвещений пашаен, учёный-историк.

ЕГОРОВ ФЕДОР ЕГОРОВИЧ (КОРКАН-КУРЫК МАРИ), 1866-1942.

Тудын возымыжо тўрлў газет ден журнал-

лаште савыкталтыныт. 1929 ийыште марий калык историй нерген книгаже лектын. Сылнымутан произведенийым 1910 ий гыч возаш тўналын. «Элнет пўнчер» поэмыже «Марла календареш» 1913 ийыште лектын. 1917 ийыште «Тулык эрге» книгаже савыкталтын. Революций деч вара «Орѐн вате», «Кугуватын ўдыр», «Олатай полат» пьесылам возен. 1921 ийыште посна книга дене «Сўрем» ойлмашыже лектын.

Морко вел Шўргесола ялеш шочын. Озан учитель семинарийым тунем пытарен (1988), тўрлў школышто тунуктен, 1918 ийыште совет пашаш куснен. Марий краевед обществыште, музейыште, Чарла педтехникумышто пашам ыштен. 1930 ий гыч Омск олаште бухгалтерлан пашам ыштен. Туштак 1942 ийыште коллен.

Ф.Егоров марий калыкын историйжым шымлыме шотышто ятыр пашам шуктен.

В.СМИРНОВЫН фотожо.

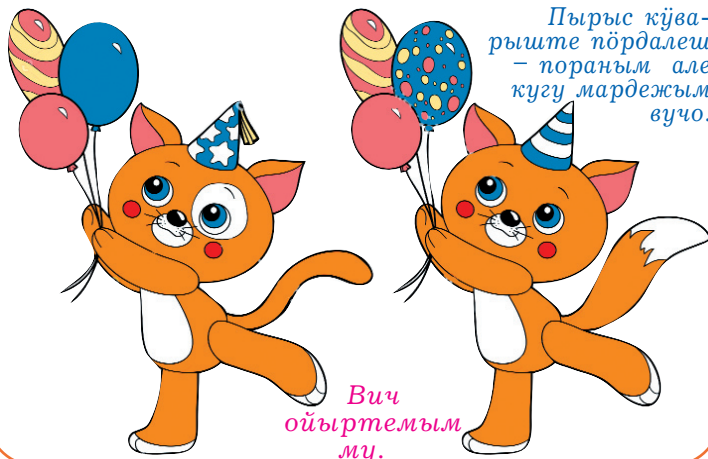
Морко районысо Коркатово лицей воктене изи курык уло. Йоча-влак яра жапыштым тушто эртараш йӱратат. Ече да издер, сноуборд дене мунчалтат! Снимкыште – Эмилия Александрова.

Каныш

Каныш кечын эр эрден,
Ечым вик чиен,
Каем мые пасу ден,
Кок кышам коден.
Нерым чывыштале йӱштӧ,
Пуалеш мардеж.
Меран кудал кайыш тушто,
Шылын рывыж деч.
Чымалтам курык вашеш,
Шенгечем поран уштеш.
Теве кече ончалеш,
Йӱштӧ тыплана.
Кӱшычын мыйын ялем
Пеш чечен коеш.
Ну, сита тыште шогаш,
Волашат кӱлеш.
Тоя дене шӱкалам -
Ече ончыко куржеш.
Теве-теве камвозам!
Чонемат лектеш.
Шӱргым кид ден петырем -
Чотак лӱдынам.
Камвозам мый ече ден,
Лумыш бух! коям.
Ой, уке, ом кӱзӧ ынде
Курыкыш кугушко.
Лучо мунчалтем лап дене -
Камвозашат куштылго.

Вика МИХАЙЛОВА.
Морко, Кожлаер.

1 мартыште Российыште пырыс-влакын кечышт палемдалтеш

Пырыс кӱварыште пӱрдалеш – пораным але кугу мардежым вучо.

Вич ойыртемым му.

Вольык ден сурткайык-влакым палыза.

1. насӧс.
2. репзе.
3. омбок.
4. шокры.
5. калуш.
6. дуло.
7. гата.
8. зака.
9. чвые.
10. ныгата.

Милена МАКАРОВА,
4-ше класс.
Одо кундем,
Алнаш,
Маскиял.

Ӗрш

Йошкар онган изи Ӗрш
Толын шинче кормушкыш.

Пырчым чӱнгыш куанен,
Шулдырлажым пералтен.
Чион-чок-чок вел шокта,
Кузе сылнын муралта.
Йолжо дене тавалта,
Мыланем таум ышта.

Катя ФОМИНА.
Марий Турек,
Сардаял.

Сӱретым могай йомаклан келыштарыме? Тиде йомакым лудынат мо? Пырын олмышто тый мом ыштет ыле?

Сӱретым чиялте.

Индекс: Марий Элыште - 78574,
вс кундемлаште - 52713.
Тираж 1150 экз. Заказ 329.
Формат - А-4-8.
Директор-тӱн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.ru,
Тел. 45-25-49(факс);
45-22-82.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:

Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казенный предприятий.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерше Федеральный службыв Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатшыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Авторын да редакцийын шонымашыш тӱрлӧ лийын кертыт. Серыш-влак мӱнгеш огыт колталт.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Редакцийын да издательнын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооруженный Вийын 70-ше идалыкше урем, 20.